

A woman is shown from the waist up, sitting on a white chair. She is wearing a white lace dress with a white sash. Her hands are resting on her lap. The background is a soft, out-of-focus white.

BRENDA JANOWITZ

**GRACE
KELLY
KLEIT**

**ÜKS KLEIT. KOLM PÕLVKONDA NAISI.
ELUAEENE ARMASTUS.**

Romaan

Originaali tiitel:
Brenda Janowitz
The Grace Kelly Dress
2020

Kõik õigused käesolevale väljaandele on seadusega kaitstud. Kogu raamatut või ükskõik millist osa sellest ei ole lubatud reprodutseerida, paljundada ega levitada ükskõik millisel viisil või milliseks otstarbeks ilma autoriõiguse valdaja kirjaliku loata.

See romaan on väljamõeldis. Kõik nimed, tegelased, kohad ja sündmused on autori väljamõeldis või on neid kasutatud ilukirjanduslikus võtmes. Iga-sugune sarnasus tegelike sündmuste, kohtade või elus või surnud inimestega on kokkusattumus.

Tõlkinud Maia Planhof
Toimetanud Krista Saar
Korrektuuri lugenud Inna Viires
Kaane kujundanud Reet Helm

Copyright © 2020 by Brenda Janowitz. All rights reserved.
© Tõlge eesti keelde ja eestikeelne väljaanne. Kirjastus ERSEN, 2022.

E07415122
ISBN 978-9949-82-938-5

Kõik kirjastuse ERSEN raamatud ja e-raamatud on saadaval veebipoest
www.ersen.ee

Dougile, Benile ja Daveyle – nagu alati

„Meie elu dikteerib teatud laadi garderoobi.“

– Grace Kelly

ESIMENE OSA

VALIGE OMA FASSONG

„Pulmakleitid disainides on esimene samm otsustada fassongi üle. Ärge tehke seda otsust kergekäeliselt. See on kõige tähtsam samm, sest kõik teised otsused, mida teete, lähtuvad sellest kõige esimesest valikust. See kleit on kõige tähtsam riietusest, mida pruut iganes kannab. Valige hoolikalt.“

– Väljavõte *madame* Micheli „Illusiooni loomisest“,
Pariis, 1954

ÜKS

Pruut

Brooklyn, 2020

Ta vihkas seda kleiti. Tegelikult ei meeldinud talle ka loor, mis sellega kaasas käis. Jah, ta mõistis, et see oli tehtud Veneetsia nõelpitsist, sama tüüpi pitsist, mida kasutati printsess Grace'i pulmakleidil, kõigi aegade kõige ikoonilisemal pulmakleidil, aga ei, see ei kõigutanud tema arvamust.

Mis sellesse puutus, siis ei tahtnud ta üldse mitte mingit pulmakleiti. Ta mõtles, et pulmakleidid olid rumalad ja üleliia kallid ning patriarhaalsuse ja miljoni teise asja sümbol, millest ta ema lihtsalt aru ei saaks. Aga ta ei saanud neid asju oma emale iialgi öelda. Eriti kuna see oli *tema* pulmakleit, millest nad rääkisid. Kleit, mida Joan oma laulatuspäeval uhkelt kiriku vahekäigus kandis. Kleit, mille oli talle pärandanud ta ema, Rocky vanaema.

Kuidas sai tüdruk oma emale öelda, et ta ei tahtnud seda kleiti kanda.

Rocky pühkis käed oma mustadesse teksastesse, mõtiskledes, mida teha, mida öelda. Võibolla peaks ta emaga lihtsalt aus olema ja talle tõtt rääkima. See saaks lõppeda siinsamas ja kohe.

Ta võis oma peas kuulda isa leebet naerukaja. Ta ei pidanud isaga rääkima teadmaks, milline oleks isa reaktsioon: *ah siis selline plaan, Kiisu?* Ei, see ei toimiks. See ei toimiks kohe üldse.

Rocky tõmbas sügavalt hinge, sisenedes pruudisalongi. Selle salongi oli valinud muidugi ema, mitte see, mida Rocky oleks tahtnud. Kuid ta ei saanud oma emale kunagi ära öelda.

Rocky avas aeglaselt ukse, nii aeglaselt, nagu kardaks ta sisse astuda (ja kas ta ei kartnudki?), ning kostis õrn kellahelin. Tema isal oli õigus: ta vajaks strateegiat, et oma emale tõtt rääkida. Ta ei saanud seda lihtsalt välja pahvatada. Ta peaks sel nädalal oma isa külastama. Isa aitaks tal mingi plaaniga välja tulla.

„Siin on mu tütar Rachel,“ ütles Joan, särades uhkusest, kui Rocky sisenes. Rocky tundis end nagu Dorothy, astudes Ozi võlumaale ja nähes asju esmakordselt värvides. Tundus, nagu oleksid Brooklyn tänavad, kus ta elas ja töötas, seepiatoonides, ning pruudisalong, pood, millest ta oli sadu kordi seda märkamata mööda kõndinud, täis kõikvõimalikke värve. Vikerkaared hüppasid tagasi tiiaradelt vitriinkappides mannekeenide peas, kes kandsid õrnades valgetes, elevantiluuvärvi ja roosades toonides pulmakleite. Seal oli paelu ja tülli ja tafti, oh heldus!

„Rocky,“ parandas teda tütar, käsi tervituseks välja sirutatud. Vanem naine, kes seisis ta ema kõrval, silmitses teda, käsivarred rinnal hoolikalt risti. Ta uuris Rockyt varbaotstest kuni pealaeni ja pakkus talle vastutasuks siis kerge naerutuse. „Ma olen Greta.“

„Oh, jah,“ ütles Joan. „Ma hakkasin just selleni jõudma. Talle meeldib, et teda kutsutaks Rockyks. Rocky, Greta. Greta, Rocky.“ Seejärel lisas ta vaikselt häälele oma tavalise lause: „See oleks loogilisem, kui ta nimi oleks Raquel, aga kes olen mina, et otsustada?“

Tõtt-öelda olid nad teda hakanud Rockyks kutsuma kolmandast klassist alates ja sel polnud mingit pistmist faktiga, et talle antud nimi oli Rachel. Nad nimetasid ta Rockyks ühel päeval pärast seda, kui ta oli Jimmy Timbersile andnud rusikahoobi otse vastu nina selle eest, et poiss oli nimetanud ta öde Amandat lesbiks.

Joan pani käsivarre ümber Rocky õlgade, kui nad kõndisid salongi tagaosa poole. „Kas sa pidid pruudisalongis võitlussaapaid kandma?“ sosistas ta.

„Need on mootorrattasaapad,“ vastas Rocky ja vaatas siis alla oma jalgadele otsekui veendumaks, et see on tõsi. Ta vaatas oma ema kingi: heleroosad baleriinad.

„Võitlussaapad, mootorrattasaapad,“ ütles ema. „Mis seal vahet? Kas poleks vahelduseks armas ilusat paari kontsakingi kanda?“

„Need on mu ilusad mootorrattasaapad.“

„Kas me läheme kleiti proovima?“ küsis Greta ja Rocky pidi tahes-tahtmata mõtlema: *mis, ei mingit eelmängu? Teeme selle lihtsalt ära?* Kuid ta lubas end lihtsalt tapale viia. See tähendab, prooviruumi, kus ta pidi end ema ja Greta ees peaaegu alasti koorima ja selga proovima kleiti, mida ta ei kavatsenudki kanda.

„Ta värvib pulmade ajaks oma juuksed tagasi pruuniks,“ ütles Joan Gretale, tõmmates kleidi pihikuosa oma tütre nõtkele raamile. Ta surus käed Rocky pihale, et talle näidata, millisena kleit välja näeb, kui see on tema keha järgi sobitatud. See kleit oli õmmeldud kellegi jaoks, kel oli pigem liivakella figuur, rohkem tema õe Amanda moodi, ja igäüks teadis seda. Ent keegi ei ütleks seda. Keegi ei julgeks seda öelda.

Rocky tahtis midagi oma juuste värvi kohta öelda – ta ei kavatsenud neid pulmapäevaks tagasi pruuniks värvida –, aga ta ei suutnud sõnu suust välja saada.

„Suurepärane,“ ütles Greta, aidates Rockyl aeglaselt kleidi seeliku- osasse astuda. Greta käed näitasid tema vanust ning Rocky ei tahtnud, et naine tema pärast kummarduks ja end pingutaks. Ta nägi välja umbes samaealine kui Rocky vanaema. Rocky tahtis Gretale öelda, et ta saab ise hakkama, kuid mõtles siis ümber. Võibolla solvaks teda, kui Rocky pakuks, et ta teeb seda ise? Greta oli vana, kuid ta liikus nagu noor naine, otsekui miski ei suudaks teda tappa. „Me kasutame neid krõpse, et aimu saada, milline see valmis kujul välja näeb.“

„Oh, Greta,“ ütles Joan, kui naine tagasi astus, et oma kätetööd imetleda.

Krõpsude abiga kleit tegelikult sobis. Rocky sasis oma kihiliseks lõigatud ning sel nädalal tumeroheliseks värvitud lühikesi juukseid ja vaatas ennast. Ta ei näinud kohutav välja. Nii palju pidi ta tunnista. Kuid seal oli midagi, mis teda vaevas, miski, mida ta ei osanud määratleda.

Tema silmad liikusid mööda oma keha alla. Nõelplits oli ilus, just selline, nagu ema oli kirjeldanud. Rocky polnud kunagi olnud see, kes proovis lapsena oma ema pulmakleiti – see oli Amanda rida –, ja nüüd oli tal hea meel näha, et kleit ei olnud päris nii vanamoodne, nagu ta kartis. Kuigi printsess Diana varrukad – uuendus, mille ta ema 80ndatel lisis – peaksid kaduma. Kleidil oli liibuv pihik, vööl paksudest siidikihtidest särp ja siidtaftist täispikkuses seelikuosa. Tegelikult kolm seelikut, kui seeliku alusvooderdus, siidseelik rüüsilise alusseeliku ja vedikuga kaasa arvata.

„Vajad sa kingi, mida jalga panna?“ küsis Greta, tõstes üles paari kannarihmaga kingi.

Ja seal see oli. Ta võis välja näha täiesti õige, isegi kena, aga ta ei näinud välja nagu ta ise. Esiteks ei kandnud ta kunagi kleite ja isegi kui kandis, ei kannaks ta kunagi valget. Ja see, kuidas ema hoidis kleidi avaraid varrukaid all, tegi selgeks, et ta oli õnnelik, et need katavad tätoveeringud Rocky käsivartel. Kuid Rocky oli oma tätoveeringute üle uhke. Need jutustasid ükshaaval tema lugu. Ta tõmbas varruka üles, paljastades ühe oma lemmiktätoveeringutest otse parema küünarvarrekõveruse all. Tema peigmehe nimi käekirjas. Drew'l oli oma käsivarrel samas kohas samasugune tema nimega. See oli Rocky seitsmes tätoveering, tehtud päeval, kui nad kokku kolisid. Önnenumber seitse.

Greta käsi läks omaenda käsivarre siseküljele ja libistas sõrmedega sellest üle. Ta vaatas ainiti Rocky tätoveeringut, sellest pealtnäha lummatud. Rocky ema tabas täispikkuses peeglis Greta näoilme ja tõmbas

varruka alla tagasi. Rocky pööritas silmi – Greta nagu ta emagi ei suutnud tõenäoliselt mõista, miks tema tätoveeringud talle tähtsad olid.

„Anna mulle oma telefon,“ ütles Joan. „Ma teen pildi.“

„Ma ei usu...“ alustas Rocky.

„Peigmees ei tohi pruuti pulmakleidis näha,“ löikas Greta vahele. „Need lapsed telefonidega pilvedes, mitte miski ei jää privaatseks.“

„Hea tähelepanek.“ Joan noogutas. „Me ei taha riskida võimalusega, et Drew näeb seda. Aitäh, Greta.“

Rocky nägi välgatust; Joan oli foto teinud omaenda iPhone'i vana mudeliga 6, mida Rocky oli palunud tal asendada. (Ta tegi mõttelise märkuse kinkida emale sel aastal jõuludeks kõige uuem telefon.)

Rocky kujutles Drew' reaktsiooni talle selles kleidis. Ta polnud teda veel kunagi kleidis näinud, ei olnud ju? Lähim, milleni ta kunagi jõudis, oli vaadata perekonna vanu fotoalbumeid, mida Joan oma elutoas hoidis, ja näha vilksamisi ühesuguseid kleite, mida Joan pani tüdrukud tänapühäl kandma. (Kuigi Amanda oli kaks aastat vanem, pidasid inimesed Rockyt ja ta õde nende ühesuguste tumeroheliste silmade ja südamekujuliste nägude tõttu eksikombel alati kaksikuteks.) Ühel aastal kandsid nad isegi valgeid sukkpükse, mille pahkluudele oli trükitud kalkun. Joan oli nii uhke nende kalkunitega sukkpükste leidmise üle, kus kalkunite silmadeks olid vääriskivi imitatsioonid. Amanda armastas ühesuguste kleitide kandmist, kuid Rocky jälestas seda. Isa keelitas teda igal aastal sellega leppima, lubades tal hommikusöögiks sõõrikuid süüa, kui nad televiisorist tänapühaparaadi vaatasid.

Võibolla Drew'le meeldib Rockyt kleidis näha. Ta armastas traditsioone, mida tema suur juudi perekond jagas, isegi kui ta ise oli adopteeritud Lõuna-Koreast. Ta hoidis oma isa tallit, mis talle *bar mitzvah'* päeval kingiti, erilises sametkotis nende riidekapi ülemisel riivilil. Kui keegi naaber rääkis talle üleujutusest nende korteris, jooksis ta otsekohe kauplusse, et osta plastkarp, milles palvesalli veelgi ohutumalt hoida.

Seega võibolla meeldiks Drew'le idee pulmakleidist, mis antakse edasi vanaemalt emale ja emalt tütrele. Aga kas sa ei peaks oma pulma-

päeval välja nägema iseendana? Just seda ütlesid pruudiajakirjad, mida Amanda tema jaoks oli ostnud: pruut peaks oma pulmapäeval välja nägema parima versioonina iseendast. See on päev, kui sa teatud maailmale, et muutud tiimi osaks. Kas sa ei peaks selleks olema sa ise?

Ta ei näinud välja nagu ta ise.

„Kolme põlvkonna poolt edasi antud pulmakleit,“ ütles Greta hingetult. „Kui eriline. Selle kleidi restauratsiooni kallal töötamine oleks mulle au.“

Rocky *ei* tahtnud seda kleiti kanda. Aga mida öelda?